

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Τρίτη 7 Ιανουαρίου 2025

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, Βιβλίο 3ο, §§ 72-73

[72] Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ὄκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

[73] Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπειροῦ ἐπικούροι ὀκτακόσιοι.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τὸ απόσπασμα «Ἐλθόντων... πρὸς τὴν ἤπειρον».

Μονάδες 30

B2. «Ἐν δὲ τούτῳ...μαχόμενοι ἐνίκησαν»: Αφοῦ προσδιορίσετε τὴν εξέλιξη τοῦ πολέμου που προδιαγράφεται με τὴν ἀφιξη τῶν πλοίων, στη συνέχεια να καταγράψετε τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο ἀντέδρασαν οἱ δημοκρατικοὶ στὴν ἐπίθεση τῶν ὀλιγαρχικῶν.

Μονάδες 10

B3. «καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι»: Αφοῦ ἐπισημάνετε τὸν στόχο τῆς ἀποστολῆς, να ἀναφερθεῖτε στα ἀποτελέσματά της.

Μονάδες 10

B4. «Και ως προς το χωρίο αυτό {Κεφ. 73} πρέπει να παρατηρηθεί ότι η δράση των δούλων, η ύπαρξη των οποίων θεωρείται αυτονόητη και δεδομένη, καθορίζεται από τις δραστηριότητες και αντιθέσεις των ελευθέρων και αποτελεί συμπλήρωμα τους ή μέσο για την επίτευξη των σκοπών τους... Από την πληροφορία αυτή του Θουκυδίδη συνάγεται ότι οι δούλοι αποτελούν υπολογίσιμο παράγοντα, τουλάχιστον στην Κέρκυρα. Διαφορετικά οι δημοκρατικοί δε θα ζητούσαν τη βοήθειά τους. Δεν έχουν όμως επιδιώξεις ή σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς των ελευθέρων. Το γεγονός ότι οι περισσότεροι δούλοι ακολούθησαν τους δημοκρατικούς στην Κέρκυρα ίσως να οφείλεται στο γεγονός ότι η συμπεριφορά των δημοκρατικών ήταν πιο ήπια απέναντι στους δούλους από τη συμπεριφορά των ολιγαρχικών. Πάντως ο Θουκυδίδης δεν ενδιαφέρεται να αιτιολογήσει αυτό το περιστατικό». (Α. Μπαγιόνας, Η σκέψη του Θουκυδίδη και η σύγχρονη αντίληψη για την ιστορία, Π.Ε.Φ. σεμινάριο 8, σ. 78).

Λαμβάνοντας υπόψη σας την παραπάνω άποψη του Μπαγιόνα Α., να επισημάνετε για ποιους λόγους κατά τη γνώμη σας οι δούλοι τάχθηκαν στο πλευρό των δημοκρατικών.

Μονάδες 10

B5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μια **ομόρριξη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πεποίθηση, σχετικός, αδιαπραγμάτευτος, ικανός, εκπομπή.**

Μονάδες 10

B6. α) «οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον καὶ τὸν λιμένα». Στην παραπάνω περίοδο να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 6

β)

1. **ξυλλαβόντες, ἔχοντες:** Από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του Αορίστου β' στην άλλη φωνή από όπου βρίσκονται.

Μονάδες 2

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

- **ἐνίκησαν:** β' ενικό πρόσωπο ευκτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
- **πολλοί:** αιτιατική πληθυντικού αριθμού, ουδετέρου γένους συγκριτικού βαθμού

Μονάδες 2

B7. α) «Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον·»:

Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τις απόλυτες μετοχές, επισημαίνοντας το είδος της καθεμιάς και το υποκείμενό της.

Μονάδες 4

β) «Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ὄκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον»:

Στο παραπάνω απόσπασμα να επισημάνετε τρεις επιρρηματικούς προσδιορισμούς του τόπου που εκφέρονται με προθετικά σύνολα ή με απλά επιρρήματα και να δηλώσετε τον όρο που προσδιορίζουν.

Μονάδες 6

B8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α΄ με μία φράση της στήλης Β΄, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β΄ περισσεύουν.

Στήλη Α	Στήλη Β΄
1. Βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, είναι	α) η πλεονεξία και η φιλοτιμία των δημαγωγών.
2. Η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη,	β) η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
3. Στο έργο του Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,	γ) από πολιτική οξυδέρκεια και πολιτικό θάρρος.
4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,	δ) η δύναμη.
5. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται	ε) η λογική.
	στ) από τη χρήση της λογικής και της σύνεσης
	ζ) από αμεροληψία στην έκθεση των γεγονότων.
	η) από τη απλότητα του ύφους.

Μονάδες 10